

Tanke; jeg skal ogsaa her exempelviis henpege til den Naade, hvorpaa dette Forhold er ordnet i Lübeck, hvor det netop paa Grund af det store Antal af mosaiske Troesbekjendere, som der findes, maatte have sin store Betydning. Jeg gjentager, at man om et Aar ikke vil være rykket længere frem, end man nu er, thi dette er af de Spørgsmaal, man ibelig og ibelig kan optage, og man vil dog altid paa den ene Side kunne anføre Grunde, hvorfor den Vedkommende skal staae med bedækket Hoved, medens man paa den anden Side vil kunne fremsføre de modsatte Grunde, som man nu har anført derimod. Naar man siger, at Sagen endnu ikke har været Gjenstand for tilstrækkelig Overveielse, troer jeg dog, at dette er en noget stærk Udtalelse. Sagen har netop været Gjenstand for megen Overveielse; blandt Andet har den i det andet Thing været for ikke mindre end fem Gange, og der foreligger ikke blot Erklæring fra Rabbieren her i Kjøbenhavn, men tillige adskillige andre Erklæringer, ligesom man har havt Udgang til den Literatur, som det er nødvendigt at ty til for at kunne danne sig en velbegrundet Mening om hele Sagen. — Det ærede Medlem dvælede ogsaa noget ved § 2, der angaaer Forpligtelsen til at aflægge Vidnesbyrd paa Helligdage, hvilken Paragrafen dog har begrændset saaledes, at den kun indtræder, naar der er en paatrængende Nødvendighed tilstede; men dette staaer i nogle Forbindelse med den hele Opfattelse fra de mosaiske Troesbekjenderes Side, at hvor der er en paatrængende Nødvendighed, hvor Staten anseer det fornødent, hvor Lovgivningen kræver, at det skal skee, vil Ingen føle sin Samvittighed besværet derved. Jeg maa derfor tilraade det ærede Thing at bidrage Sil til, at Loven kan udkomme snart og i uforandret Skikkelse.

L. C. Larsen: Ligesom nogle af de Medlemmer, der yttrede sig ved Sagens første Behandling, har jeg ikke ringe Betænkelighed med Hensyn til Lovforslagets § 2, idet jeg ikke kan føle mig tilfredsstillet ved den Indskrænkning, at Tøderne, kun naar det er paatrængende nødvendigt, skulle gjøre Ed paa Helligdage; jeg troer, det er misligt at opstille nogen-

somhelst Hindring af denne Art for Rettergangen. Der foreligger desuden et Lovforslag angaaende Indførelsen af Nævninger, og det er ganske vist, at naar det engang bliver gjenført, vil det være af stor Vigtighed, at ikke en saadan Hindring som den, at Tøder ikke behøve at aflægge Ed paa Helligdage, skulde standse en heel Rettergangsforhandling under de Forhold, som da vilde finde Sted; men ogsaa i andre Tilfælde kan det være meget magtpaaliggende, at Sagerne fremmes uden Standsning, og det er da misligt at have en saadan Bestemmelse som denne. Dommeren kan ikke i den Grad som Parten, der ønsker sin Sag fremmet, vide, hvilke Betænkeligheder der kunne være forbundne med Sagens Udsættelse, og jeg skal tillige gjøre opmærksom paa de særdeles Banfeligheder, en saadan Bestemmelse kan medføre i det praktiske Liv. For det Første veed man i en Stad som Kjøbenhavn næsten aldrig, om en Mand er Tøde; om den, der hedder Jacobsen eller Simonsen eller har et andet saadant Navn, er Tøde, kan man ikke godt vide, inden han staaer for En, og man maaskee ved at see ham kan faae en Formodning i saa Henseende, men da er det for sild at indrette sig derefter, naar det, som her er bestemt, skal komme an paa hans Tro, om en Sag kan nyde Fremme eller ikke. At Forpligtelsen til at aflægge Ed ikke skal være tilstede om Tøverdagen, vil jeg endda lade gaae, thi Enhver veed dog, hvad det er for en Dag i Ugen, men de jødiske Helligdage ere ubekjendte for Mange; de staae vel opførte i nogle Almanaker, men jeg veed ikke, om disse ere paalidelige i saa Henseende, og om der ikke er et stort Antal Helligdage, hvilket i alt Fald kunde volde store Bryderier. Det er heller ikke nogen almindelig Grundfætning i vor Rettergang, at der skal tages Hensyn til afvigende Troesbekjenderes Helligdage, og det er mig ikke bekjendt, at Andre end Tøderne have saadanne afvigende Helligdage. Det eneste Exempel, vor Lovgivning frembyder i saa Henseende, og som ogsaa den ærede Justitsminister har anført, er Bestemmelsen med Hensyn til Begjelprotester; jeg maa tilstaae, at ogsaa denne har sine overordentlige Betænkeligheder, men det er dog i alt Fald en Sag imellem to